

श्री साईनाथ मठ

श्री साईलीला

मासिक पुस्तक

वर्ष २ रं.] कार्तिक शके १८५६ [अंक ८ वा.

नखिनीदुलगत अकमसितरलम् । तद्गुजीवनमतिशय धपलम्॥

क्षणमपि सज्जन संगतिरेका । भवति भवार्णव तरणे नौका ॥
श्री शंकराचार्य.

संपादकः—लक्ष्मण गणेश महाजना.

प्रकाशकः—समन्त आत्माराम तखड.

श्री साईलीला कवेरी ५५, कर्नाट रोड नांदे, बी. बी. २२

स्फुट दिव्य	१४५-१४६
महाराजांचे अनुभव	२३३-२४५
महाराजांची बोधपद्धती	१५-२२
श्री शार्दूलस्वरित	३२१-४०८

वर्गणीचे दर

वार्षिक टपाल खर्चासह मनीआर्डरने अगाऊ रु. ३।= व्ही. पी. ने रु. ३।।=, चालू अंकाची -।=, मागील अंक शिल्लक असल्यास -।।-

मासिकाच्या वर्गणीदारांस विनंति.

हे मासिक सुरु करण्यांत यांच्या चालकांचा हेतू याची छपाई व खर्चवेच भागून राहिलेले उत्पन्न श्रीसाईबाबांच्या एकादे फंडास जमा व्हावे असा असल्यामुळे, प्रत्येक वर्गणीदाराने मनांत आणल्यास आपापल्या स्नेहां मधून निदान एक तरी वर्गणीदार मिळविण्याचे श्रेय घेतल्यास एकांदरीने कितीतरी मदत केल्यासारखे होणार आहे. शिवाय अशा रीतीने मदत करणाऱ्याने श्रीसाईसमर्थांची पर्यायाने सेवा केल्यासारखेच होणार आहे.

विनंति.

या पुढे श्री साईलीलेचे अंक दर महिन्याचे पौर्णिमेपर्यंत पोष्टांत पडतील व ते ग्राहकांस दर महिन्यास वद्य १० पर्यंत पोहोचले जातील अशी तजवीज ठेविली आहे. पोष्टांत क्वचित् अंक गहाळ होत असतील व यामुळे जर ग्राहकांनी अंक न मिळाल्याची तक्रार पुढील महिन्याचे अमावास्यापर्यंत आमचेकडे केली तरच त्यांना पुन्हा अंक पाठविण्यांत येईल.

नोटीस.

या मासिकासंबंधाने पत्रव्यवहार करणे तो खाली सही करणार यांच्या नांवाने खाली लिहिलेल्या पत्त्यावर करावा.

गोविंद रघुनाथ दाभोळकर.

श्रीसाईलीला ऑफीस. ५ सेंट मार्टिन्स रोड, वांद्रे. वी. वी. रेल्वे.

शके १८४६ व इ० स० १९२४ च्या श्री सहस्रसाईनाथ-महाराजांच्या पुण्यतिथीप्रीत्यर्थ वे० शा० संपन्न कृ० जा० भीष्म यांनी तदार कालून पाठविलेले व त्यावेळीं श्रीचे समाधिसमोर म्हटले गेलेले पद—

पद.

श्रीगुरुराया तव चरणा या भाल ठेवितों नमना या ॥
 तोडुनिया परमाया बंधन मुक्त कराऽखिल जीवा या ॥ ध्रु० ॥
 साधन नुरलें स्वाधिन कांहीं सुखी जीव होईल कसा ॥
 साधुसंतजन चिंता करिती भारतभूजन ताराया ॥ १ ॥
 ईश्वर तूं अव्यक्त वस्तु तूं भुवनत्रय चालक साई ॥
 ईक्षण करिसी स्वस्थ बसुनिही भक्तव्यसन निवारया ॥ २ ॥
 नानापरिचे क्लेश भोगिती सोडिति गुरुकुल अभिमाना ॥
 नास्तिक जन हे व्यसनीं पडेतां येती शरण तुझे पाया ॥ ३ ॥
 धरधर कांपति दुर्जन बघुनि त्वदुग्रमूर्तीसी नाथ ॥
 थकतां येती शरण-तुला ते क्षमाऽपराजय मागाया ॥ ४ ॥
 साईनाथ गुरुचरण तरण भवसिंधु कृष्णऽवनकर हरसा ॥
 साधन विरहितही तुज लमितीं कृष्णदास कर जोडुनियां ॥ ५ ॥
 रा. रा. निळकंठराव गडी काठीकर चांत्री रचिलेली व या पुण्यतिथीचे वेळीं म्हटली गेलेली पदे.

(राम भजावा राम या चालीवर)

पद.

सहस्रचरणीं श्यास । धरात्री ॥
 सहस्र मुतीं निशिदिनि चित्त । हाच सदा अभ्यास ॥ १ ॥ ध्रु० ॥
 साईनाथ पद चित्त वडले । श्रीहरी दीक्षित यास ॥ २ ॥ ध्रु० ॥

चरण १, ३, ५, ७, ९ च्या आद्याक्षरांचे जुळणीत " श्रीसाईनाथ " व चरण ३, ५, ७, ९ च्या अंत्याक्षरांच्या जुळणीत " साईनाथ " व चरण २, ४, ६, ८, १०, यांच्या आद्याक्षरांत " तो साईनाथ " हा नाममंत्र फार चांगला साधला गेला आहे.

साईनाथ पद तारक झालें । उपासनी संतास ॥ ३ ॥ ध्रु० ॥
 साईनाथगुरु सार्थकता दे । हरे राम मंत्रास ॥ ४ ॥ ध्रु० ॥
 साईलीला तखंड वाणिती । करून सदा सायास ॥ ५ ॥ ध्रु० ॥
 मुकुंदात्मज वैभव त्यागुनी । थरी साईगुरु सहवास ॥ ६ ॥ ध्रु० ॥
 साई गजानन निळकंठाच्या । पावतील नवसास ॥ ७ ॥ ध्रु० ॥

पद.

वरील चालीचें (दिवस दुसरा)

गुरुचरणामृतपान । सदोदित ॥
 पाप तापा शमवि निशिदिनि । स्वर्ग-पथ-सोपान ॥ १ ॥
 भव रोगांतक महा औषधा । मुख्य हेंच अनुपान ॥ २ ॥
 अघतम समूळ नाश कराया । अचूक शरसंधान ॥ ३ ॥
 रामकृष्णादिक अवतारा । होतें गुरुपद ध्यान ॥ ४ ॥
 निळकंठाचे भाळीं लिहिलें । साई गजानन गान ॥ ५ ॥

पद.

(पुण्यतिथिचे वेळचें)

पुण्यतिथी दिवस आज । उदया पावला ॥
 म्हणुन चित्ति ध्याईयलें । साई पावला ॥
 आश्विनिची दशमि शुद्ध । वार मंगळ
 साई गुरुपदांकीता । नित्य मंगळ ॥
 देह ठेवि साईनाथ । शिडींमस्जिदीं ॥
 भक्तसंघ प्रेमभरें । चरण पूजिती ॥
 भक्तिहिन नीळकंठ । लाविला पदीं ॥
 भक्तप्रेम पाहताचि । नभिं न मावला ॥ पुण्यतिथी ॥

29-1-12

I got up very early in the morning, prayed and found that I was a bit too early but I kept on and attended the Kakad Arti. On my return I began the routine of the day. About 9 a. m. I went to Bapusaheb and with him and Upasani, began the Paramamrit, but most unaccountably I felt so sleepy that I could make no progress. At last I returned to my lodgings and lay down and fell asleep so long that I did not get up till 12-30 or 1 p. m. Madhaorao Deshpande and others tried to awaken me for the Arti and called me aloud but I did not respond. At last they went to the Arti and somehow the matter reached the ears of Sayin Saheb and he said that he would awaken me. Somehow I got up as the Arti was being finished and attended the closing portion of it. I felt ashamed of having slept so long. I felt drowsy during the rest of the day. Narayanrao Bamangaonkar came today from Sholapur. He is a nice young man and I sat talking with him. Then in the afternoon I attended the Purana of Dixit and saw Sayin Saheb at his evening stroll. I had seen him when he went out between 9 and 10 a. m. In the evening there was the Bhajan of Bhishma and afterwards the Puran of Dixit. He read Ramyan as usual.

30-1-12.

I got up early but did not like to leave bed and begin work for fear of becoming again overcome by sleep as I was yesterday. I left bed before daybreak, finished my prayers and went to Bapusaheb Jog for our Paramamrit class. Upasani Shastri, Mrs. Kawjalgi, and Bapusaheb were there and we made very good progress. We saw Sayin Baba go out and saw him again after he returned to the masjid. He asked me

how I spent the morning and I gave him an account of what we did. After the midday Arti I returned and we had our meal. Later on Mr. Dixit read Ramayana. Bhishma and Madhaorao Deshpande attended the reading. Some two men of this village and the younger brother of Sitaram Denge also came and sat talking after the reading was finished. One of them recited the Chhanda on Ramayan. Then I went to see Sayin Baba at the musjid and he again asked how I spent the afternoon. When I mentioned my writing letters, he smiled and said, "It is better moving your hands than sitting idle." We saw him have his evening stroll and at night attended the Shej Arti. There was no Bhajan to-night, but reading of Bhagavata took up all its time and Dixit read Ramayan at night.

31-1-12.

I got up in time for Kakad Arti and went to it with Naṛayan Rao Bamangaonkar. Sayin Maharaj exhibited slightly angry feelings as we returned. We held our Paramamrit class with Bapusaheb Jog, Upasani Shastri and Mrs. Kawjalgi and finished a good deal. I returned to my lodging about 11 a.m. and tried to write a few letters but most unaccountably fell asleep in the act of writing. Bhaoo son of Dada Kelkar woke me up and I went to the musjid for midday Arti. I had previously seen Sayin Maharaj go out as usual. The midday Arti passed off as usual. All the inmates of the two Wadas together with a few others were invited to the afternoon meal by Dada Kelkar in memory of the 13th day of Megha's death. The meal was naturally very late and I lay down and slept sound till I was called to it. It was finished about 5. p.m. and then I went to the musjid and sat near Sayin Saheb. He was in a very pleased mood, talked pleasantly, danced, and sang, and reminded me and others very

strongly of what Lord Krishna did in Gokul. We saw him at his evening stroll. After the Wada Arti, Bhishma did a little Bhajan and Kaka Dixit read Ramayan. He finished Sundar Kand of it tonight.

I-2-12.

I was somewhat late in getting up but was able to finish my prayers and in time to attend Parmamrit class. The book was finished to-day and we shall begin to revise it tomorrow. I then went to the Musjid sat with Sayin Maharaj and accompanied him out up to Sathe's Wada. People assembled there as usual to salute him. I joined their group and saluted him and returning to Bapusaheb Jog's quarters commenced Panchadashi and explained the first ten verses which really contain the whole work in germinal form. Then I returned to my quarters, wrote a few letters and had them sent off, went to the Musjid to attend the midday Arti. It passed off alright. Mr. Manikchand of Ahmadnagar who has this year taken the degree of LL. B came there and stayed here the whole day. We had our meals after we returned from Arti and I sat reading Jnaneswari edited by Sakhreboa. Unfortunately like the other editions it does not solve all my difficulties. Later on Mr. Dixit read Ramayan. Mr. Sane, Mamletdar of Shirdi, and Mr. Sathe, Dy. Collector and Sub-divisional officer came and sat talking for some time. We resumed our Ramayan after they went and in the evening went to the Musjid to meet Sayin Baba at his evening stroll. After the Wada Arti we attended the Shej Arti. Bhishma did not have his Bhajan but read Sakharam's Prakrit Bhagwat and at night Mr. Dixit read Ramayan.

Today evening when we assembled at the musjid before Sayin Baba started on his stroll, Sayin Saheb told Mr. Dixi

to give two hundred rupees to my wife who was then cham-pooing the legs of Sayin Saheb. This order was unaccountable. Has it come to this that I have to be maintained by charity ! ! ! I prefer death to this. Sayin Saheb I think wished to curb and finally destroy my pride, so he is getting me used to poverty and the charity of others. *

2-2-12.

I got up for the Kakad Arti and after it we held our Panchadashi class but somehow felt to speak of Panchadashi and commenced to read it. It is about the best work on the subject and none can take precedence of it. I went to see Sayin maharaj before he went out and accompanied him up to Sathé's wada and afterwards attended the midday Arti. Today I got a letter from Amraoti asking me to return to practice. I told Madhaorao Deshpande to ask Sayin Maharaj and he promised to do so.

3-2-12

I was late in getting up and it appeared that there was a wave of laziness. Bapusaheb Jog was late, so was Mr. Dixit and nearly everybody else. After finishing my prayers I went to the Musjid but Sayin Baba told me to take Udi without entering it. I did so, and proceeding to the quarter's of Bapusaheb Jog sat reading Panchadashi with him, Upasani,

* I turned up the diary for 1st February 1912 and read the passage indicated by you. It Correctly represents my feelings. Our Sadguru Sain Maharaj gave the order. Being omniscient he knew everything including all my innermost thoughts and never insisted on the order being carried out. Now that my attention has been drawn to the matter it appears to me that my wife then did not like the life of labour and poverty. Kaka Saheb Dikshit had accepted the life and was happy. So Sain Maharaj asked him to give two hundred rupees i. e., poverty and patience to my life.

and Mrs. Kawjalgi. We went on reading till midday and then went to Sayin Baba's Arti. After it we had our midday meal. I had a little rest and then sat reading Dasabodha. Mr. Dixit read Ramayan in the afternoon. Ganoba Aba a local devotee of Sayin Baba, came to hear it. He knows a large number of verses and has many byheart. He went and saw Sayin Baba at his stroll. Madhaorao Deshpande told me that he asked Sayin Baba about my returning to Amraoti and the latter declined the necessary permission saying he was an old man and did not like to lose his "Abru." He said that some two hundred men went to a neighbouring town and were taken as rioters, that Madhaorao's name was introduced into the list of rioters for nothing, and that there was trouble about it. At night there was the Wada Arti and the Shej Arti and I attended both. Bhishma had no Bhajan but read Bhagvat instead and then there was Ramayan of Dixit.

4-2-12

In the morning I got up early, attended the Kakad Arti, and then finished my prayer. As I was bathing two gentlemen came enquiring about Narayanrao Bamangaonkar. They were Lingayat Shastris. The eldest being known as Shivanand Shastri. There are two ladies with them. These ladies are Brahmins. The eldest of them is called Brahmanand Bai. Some three years ago she met a Lingayat lady by name Niyanand Bai at nasik. She was an advanced Yogini and instructed Brahmanand Bai. We all saw Sayin Maharaj go out and again after he returned to the Musjid. Brahmanand Bai worshipped him and sang two Arties very exquisitely. After the midday Arti I had my meal and lay down for a while. Then there was the Puran of Dixit and then we went to See Sayin Baba at his evening stroll. After the Wada Arti at night Mr. Dixit had his Puran and then Bhishma had

his Bhajan. The ladies Brahmanand Bai and her Companion sang very beautifully and we all enjoyed the Bhajan very much. Shivanand Shastri also sang. The Shastris and the ladies came from nasik. They are permanent inhabitants of the place.

5-2-12

In the morning just as I finished my prayer, Raja. rampant Dixit came from Nagpur. He is the elder brother of Kakasaheb Dixit. He went to see Sayin Saheb. I attended our class where we read Panchadashi and a verse of Amritanubhav with Bapusaheb Jog, Upasani Shastri, Shivanand Shastri, Brahmanand Bai and others. We saw Sayin Saheb go out and went to the Musjid after he returned. He was very kind to me, said a few words, and in dismissing the company after Arti, called me by name, told me to shake off my sloth, and look after all the ladies and children. Mrs. Laxmibai Kawjalgi was given to-day a piece of bread and told to go and eat with Radhakrishnabai. This is a great good fortune. She will be happy hereafter. I invited Shivanand Shastri, Brahmanand Bai and all with them to have their midday meal with us. After it I lay down for a few minutes. Then Dixit read Ramayan, and later we went to see Sayin Baba at his stroll. After the Wada Arti, there was the Shej Arti and at night Brahmanand Bai did the Bhajan very excellently. It was continued till after midnight. The subject of my going is broached to-day. It may be decided tomorrow.

Letter dated 24th August 1916 from Mr. N. R. Sahasrabudhe of Shanwar Peth, Poona.

“ With regard to my attempt at understanding *Gita* properly sound *new* ideas are occurring to me and I can only say that I am realising गुरोस्तु मौनं व्याख्यान शिष्यस्तु छिन्नमयः x x x I am sending Rs. 5 to be laid at Shri's feet with my शिरसाग्रं प्रणिपात ”

His card dated 25th September 1924.

“ I am at a loss to say in how many ways and matters I feel Shri's hand protecting me and pushing me onwards, though in His own mysterious manner ; and that I feel that but for my own shortcomings, Shri would have made me a जीवन्मुक्त even in this life. The स्वुरी advised to me was on account of my own failings, due to प्रारब्ध and I feel, I shall have a far higher life in my next birth. It is a pity that I cannot do my duty to Shri just as I wish.

His letter from Akalkot dated 2nd January 1922 to me :-

“ In view of परित्राणाय साधूनां &c Baba himself had given up solitude and I believe He is pushing me upwards in His own peculiar way. I feel He is helping me onwards every moment and I am happy which you will be glad to learn.”

His double card from 290 Shanwar Peth Poona City dated 27th September 1924.

“ देहधर्म प्राण धर्म । मनोधर्म, इंद्रिय धर्म ॥
याहूनि आत्मा निर्धर्म । वेगळा आहे ॥”

and the main work of a सद्गुरु concerns आत्मा alone. Everything else is trash, as indicated by “ जगन्मिथ्या ” “ जीवो ब्रह्मैव ना परः ” is alone to be realised, and this realisation can be had only through the favour of a सद्गुरु as stated in “ जगीं थोरला देव तो चोरिलासे ॥ गुरुवीण तो सर्वथा हीन दिसे ”

I fully believe in “ तुका म्हणे भोग सरे ॥ गुणा वेतील अंगारे ॥ ” as also in “ अन्न आच्छादन ॥ हेतो प्रारब्धा आधीन ॥ ; and consequently I am not, in the least, inclined to ascribe the effects of प्रारब्ध to Shri. My troubles, however great they may be, cannot, therefore possibly, affect my faith in Shri. “ गुरोस्तु मोनं व्याख्यान, शिष्यस्तुच्छिन्न संशयः is alone true, at least in my case.

ब्रह्मस्वरूपाचें वर्णन करून श्री मुकुंदराज लिहितातः—

याची परी (भासला) पाहतां ॥ जीव अविद्या विरहिता ॥
काम्यकर्मातीता ॥ जाणजे ऐसा ॥ ”

According to this, I could find living परब्रह्म in Shri— This made me actually realise what I had read in books. It is very difficult to see if one is a ज्ञानी; but it is also unsafe to accept one as a सद्गुरु whose वैराग्य is not perfect —I have often seen the families of several gentlemen of great faith, ruined by the secret greed of their Gurus of vast followings of well educated men. I had been trying to find a सद्गुरु until I was over 50 years of age; and at last my Guru Himself *drew* me towards him, with an amount of moral force, when I was not in a hurry to go to him.”

Letter dated 6th September 1916 from Hari Vithal Tendulkar of Mokhada, District Thana.

“ मी शिर्डीहून आल्यापासून स्वस्थचित्त असून मला कोणतेही प्रकारची दिलगीरी वाटत नाही. परंतु त्या पूर्वी मी फारच चिंतातुर असं. पण आतां मात्र बाबाशिवाय मला चैन पडत नाही. आपले पायाशीं ते मला कधीं आणतील याची मी वाट पहात आहे. मला शिर्डी येथें जाणें आहे असें नुसतें म्हणून उपयोग काय ! त्यांचे मर्जीस येईल तेव्हां खरें ”

Letter dated 4th August 1915 from Mr. L. G. Mahajani.

“ My presence in office was badly needed. One of my assistants and Dharamsi have become ill and Shri rightly, so

to say, turned me out on Sunday though personally I wanted to stay longer."

Letter dated 6th September 1915 from Chintaman Parsharam Bhide of Mhow.

“ श्री बाबांची नजरभेट झाल्यापासून मनाला कोणत्याही गोष्टीची काळजी वाटत नाही व नेहमी समाधान वृत्ति असते.

Letter without date from Deo Harshet Kalan.

“ श्री साईबाबा यांची परवानगी घेऊन ता० २२-३-१५ रोजी अलिवाग येथे आलों तों श्री समर्थ कृपेने मला लॉटरीत दारूचे दुकान मिळाले. श्री साईबाबा समर्थांची लीला अगाध आहे. त्यांचे वर्णन करण्यास मी यत्किंचित पामर असमर्थ आहे.”

His further letter dated 24th May 1920.

“ माझ्यावर अवकारी वंधासंबंधी १९१८ ते १९२१ पर्यंत सरकारी बाकी ५१८८ रुपये थकली असल्या बदलची हकीगत पूर्वीच सादर केली आहे. सदर बाकीपैकी श्री समर्थ कृपेने ता० १ मे १९२० रोजी ४१८८ रु. मजला सरकारने सूट दिली. कृपेचा महिमा झाला तो कळविण्यास फार आनंद वाटतो. मी अज्ञान आहे. वर्णन करण्यास मी असमर्थ आहे.

Letter dated 29th June 1916 from Ramchandra Atmaram Mujumdar of Rawer.

“ मजकडून प्रमाद घडला तो असा की रोज आपले पत्राची वाट पाहून टपाल गेले की निराशा व्हावी. शेवटी काल रोजी टपाल गेल्यावर म्हणालों की उद्देक भाऊ सो० यांचे पत्र न आल्यास मी साईबाबा खरे समजणार नाही. असे निरखून म्हणालों त्या प्रमाणे खरेच आपले पत्र व उदी आली. पत्र आल्याबरोबर वरील प्रमादाबद्दल फार वाईट वाटले. तरी कृपा करून वरील अपराधाबद्दल श्रीगुरु साईमहाराज यांचेपाशी मजबद्दल क्षमा मागून घ्यावी.”

Post card from Shantabai of Tweme post Belapur Thana, bearing post mark 1st Sept. 1918.

“ माझ्या डाव्या हाताच्या आंगठ्यास सात वर्षांचा हाडवरण होतो. तो तुम्हीं स्वप्नामध्ये येऊन हाताला डिकेमाली लाव म्हणून सांगितले व मी जागी झाले तो आनंद माझ्या पोटांत मावेनासा झाला व डिकेमाली लावलो व हात चांगला झाला. मी वरें वार्ड कोणास सांगणार नव्हतुम्हासच सांगते.”

Letter from Rambhau Gokhale singer Poona dated 3rd July 1918 to me.

“ समर्थानी सांगितल्या प्रमाणें फिर्याद न करितां आमचे बंधूंमधील वादाची तडजोड व्हावी या हेतूने उद्योगास लागलों. त्याप्रमाणें आम्हाचे तिघांही बंधूंच्या आपसांत तडजोडी झाल्या. फिर्यादीचें कारण पडलें नाहीं.

* * * *

हें सर्व सुयंत्रित होण्यास श्रीसमर्थ साईबाबा यांची कृपा होय. नाही तर आज सुमारे १८९२ पासून आज पावेतो सर्व त्यांचे ताब्यांत होतें व फिर्याद करूनही मिळण्याचें फार प्रयासाचें. तशांत आपल्याजवळ पैसाचें बळ नाही व मनुष्यबळही नाही.

Letter from Rao Bahadur R. N. Mudholkar Amraoti dated 12th April 1915 to me.

“ Many thanks for your kind letter and for the Oodi of Shri Sai Baba which you sent with it. Only two days previous to its receipt Mrs. Mudholkar felt a desire for having it and as I was not here waiting for my return to ask you for its being sent. It was therefore received with great pleasure and thankfulness and taken with devotion. She wishes for a sufficient quantity being sent to her from time to time so that she might have some प्रसाद every day.

Letter of Dr. C. Pillay dated Nagpur 15th September 1913 to me.

“ I know I was keeping well in the company of His Holiness Sai Baba..... While there, our nerves were daily being strengthened and stimulated; our lives were very energetic indeed.

*

*

-

We were very glad to read in previous letters that Sau. Bahina Bai is rapidly improving in health and takes her regular nourishing diet. While here she could not even digest a few spoons of milk.

Letter of G. G. Narke from Shirdi dated 30th April 1917 to me at Bombay.

“ श्री बालकरामजींची प्रकृति वरी आहे. त्यांनी उडी टाकली त्याच दिवशी वामनरावचे वडिलांस दृष्टांत झाला कीं, कोणी रोगामुळे जीवितास कांटाळून कठडयावरून उडी टाकिली व श्री बाबांनी प्रगट होऊन त्यांना वरचेवर आपल्या कफनीत झेलून घेतले, वगैरे; त्यासंबंधी श्रीसमर्थानीं ‘ आतां विहिर भरेल ’ असे उद्गार काढले होते. ”

Letter of Mr. G. R. Dabholkar dated 16th March 1922 to me.

A Christian girl happening to find Shri's small photo somewhere passed it on to Miss Govindrao Wagle last year and in consequence of some experience that the lady had had since she was determined or vowed to send a Rupee to us for a garland for Shri and Pedhas, as the Shri's Photo that the lady had in her possession was extremely small.”

Letter from Dr. C. Pillay dated Shirdi 9th May 1919 to me,

“ नानासाहेब निमोणकरका लडका वसंतका देहांत मंगलके रोज हुवा.....उस लडकेका अन्त बहुत अच्छी तन्हेपर हुवा. अखीरवस्तु ऐसा उस लडकेको vision हुवाके नानासाहेब और बाबा सामने खडे होकर उसको बुटाते हैं.

(२)

जोडा वेतला होता. पांच रुपये दिले. एकदां अडीच व एकदां अडीच, तेल दिलें. तेल दिलें. ताक दिलें. खापराखालीं जमिनींत ठेवला. पुष्कळ पाऊस तीन दिवस पडला. काढून जोडा पाहिला तो चांगला राहिला. पुन्हां पाऊस खूब लागला. जोडा सडला. वरचा वर राहिला व खालचा खाली राहिला. आपल्याला जोड्यांची संवय नाही. मालकाबरोबर जात होतो. मालक घोड्यावर होते. मी अनवाणी धांवत होतो. पाय पोळले. मग मी घरीं गेलों. पायाला फपोले आले. मी बापास सांगितलें कातडें (मास) काढून टाका. त्याची हिमत झाली नाही. मग एक पाय आईनें धरिला व एक बहिणीनें व कातडी काढून टाकिली. पुढें त्याला लोणी लाविलें व केळीचें पान बांधलें. मग पाय बरे झाले.

(३)

मागितलें पाहिजे. फिरल्यावांचून चरतां कसें येईल ?

(४)

संसार कोणाला चुकत नाही. मग तुम्ही कष्टी होऊन भोगा कीं आनंदी होऊन भोगा.

एके रात्री चावडींत माझा प्राण गेला. होता पण तो रोहिल्याच्या ओरडण्यानें परत आला.

नाना एक रात्र येऊन माझ्याशीं बोलून गेला म्हणजे माझ्या जिवाला बरे वाटेल.

(५)

मी लहान होतो. या मकानांतच होतो. माझे सरकार येथेंच होते. त्यांनीं बायकोला भाकर करावयास सांगितली. मला पाणी ठेवायास सांगावें, भाकर आणावयास सांगावी. रोज मला दोन वेत मारीत. पण फार दयाळूही होते. गांवातल्या लोकांची आंत येण्याची हिमत नव्हती. त्यांनीं बाहेर उभें रहावें व चावडींत बसावें. एक दिवस एक शिपाई आला. त्याला बंदुक

होती ती काढावयास सांगितली. व वार उडविण्यास हुकूम केला. एक माणूस मेला. गांवचे लोकांनी विचारलें सरकारचा हुकूम आहे का ? मी म्हटलें होय. लोक गप्प बसले. मी वारा वपें सेवा केली. मग मालक गेले व मीही गेलों. ते असर्ताल

(६)

दोन गाई कापल्या. चार डेगी चढविल्या. ब्रवरजी म्हणाला ' दोन गाईची सागुती पुरावयाची नाही ' मालक म्हणाले ' तितकीच घाला. जास्ती नको ' मग मालकाने त्या डेगीवर झोऱ्या घातला. तों आंतल्या तांदळाचे धवळे फटक रुपये झाले. दोन चार ब्राह्मणाच्या बायका होत्या. त्या आमच्या येथें जेवल्या व रात्र राहिल्या. दुसरे दिवशीं प्रत्येकीला दोन दोनशें रुपये, लुगडें व खण अशीं दिलीं. कांहीं मुसलमानणीं आल्या होत्या. त्या मस्तीनें निघून गेल्या. त्या मेल्या.

(७)

आम्ही पीरवाडीहून रोशनगांवास गेलों. मी लहान होतो. तेथें भाकरी पाठीशीं बांधल्या व कोरड्यास एका कोऱ्या मडक्यांत भरून दिलें, तें मी डोक्यावर घेतलें. आळस आला होता पण तसाच गेलों. मांगवाडीजवळ कुत्रीं भुंकावयास लागलीं. देवानें मला काठी दिली. तिच्या धाकानें कुत्रीं दूर झालीं. मग मी पीरवाडीस गेलों. तेथें म्हातारा, म्हातारी व त्याचीं पोरें होतीं.

(८)

“ काका तार कुठली आहे ! ”

“ बाबा, आपल्यास ठाऊक. मला काय ठाऊक. ”

“ वाट पाथरीची आहे. तेथून शैलूद, माणूर, व जालनापूर.

मी एकदां गेलों होतो. मला एकदाच ती वाट सांपडली. मला आठ दिवस लागले होते.

दिवसा रोसा गवतांतून चालावें व रात्री गवतांतच निजावें. पाऊल पाऊल चालत जावें.”

(९)

(पुजेच्या वेळेस)

कोठही गेलों तर दैवांत असेल तेंच मिळे व. पळमाला कोठेही गेणे तरी तीनच पानें. एकदां दोनशें माणसें जमली होती. मीही होतों. मग 'विचारलें या पळसाला पानें किती?' मी म्हटलें 'तीन.' ते म्हणाले अकरा पानें. मी म्हटलें 'असतील'. अष्टामिया आले. त्यांनीं सांगितलें 'तीनच पानें. ज्याला अकरा पानें असतात त्याच्या कपाळीं 'अकराव' (म्ह० विंचू) असतो.'

त्या विंचवाच्या सगळ्या वेदना अंगांत शिरल्या आहेत. येथून चार दिवस गेले. म्हणजे तो विंचू पटकन् बाहेर पडून जाईल.

(१०)

(संध्याकाळीं)

एक माळीण होती. ती शिंदीखान्यावर बसत असे. तेथें दोनशें रोहिले शिंदी प्यायला येत. मग माझ्या बापानें तिच्याशीं मोहोतर लावले. तिला पूर्वीं नवरा होता व मुलगा होता, पण दोघेहि मेले होते. माझ्या बापापासून तिला दोन मुलगे झाले. दोघेहि मेले. पुन्हां शिंदीखान्यावर जाऊन बसली. माझ्या बापाला खबर लागली. त्यानें तिला बोलावले. ती येईना. मग तिनें दुसरा नवरा केला. त्याच्यापासून मुलगा झाला. पुढें तोही मेला. तिनें आणखी चार पांच नवरे केले. पुढें तिच्या पायांत किडे पडले आणि तिला वेर्शांत आणून टाकलें. माझी आईच ती (बापाची बायको ती आईच ना) मी तिचा कंटाळा नाहीं केला. तिची सेवा करावी. तिच्या पायांतले किडे मी काढले. मग औषध लावलें. तिचे पाय बरे झाले. पुढें कांहीं दिवसांनीं ती मेली.

एक माळीकीं कोण होता. तो वरून घरांत शिरला. वर थोडें पोकळ होतें. शिरून बदरेचे बदरे रुपये नेले. ते गाडीत घालून नेले. मग चोरीची बोंब झाली. साहेबानें शिपायांत खूब दम दिला व मारही दिला. चोरानें बदऱ्या

नदीकाठी खडा खणून त्यांत ठेविल्या. दुसऱ्या गुरुवारी पुन्हां आला व बदन्या काढून नेऊन आपला सगा एक न्हावी होता त्याचे येथे ठेवल्या. पुढे तो धरला गेला. त्याला शिपायनें खूब मारलें व त्या मारानेंच तो मेल्या. त्याला नेऊन जाळलें. शिपाई न्हाव्याचे येथून बदन्या घेऊन जाऊं लागला. साहेबानें मना कोलें. साहेब म्हणाला 'सगळे पैसे तुझ्या काढून भरून वेऊं' व साहेबानें घेतलेही. तो शिपाई पैसेवाला होता. पुढे तो न्हावीही मेल्या व त्याचे दोन लेकही मेले.

(१२)

चार हजार माणसें होती. मुंगी सारखीं भरलीं होती. हगवण लागली. तीं माणसें घाबरली व म्हणाली 'आम्ही मरतो' मी म्हणालों ' मी तुम्हाला मरूं देणार नाही. मी मरेन पण तुम्हांस मरूं देणार नाही '

(१३)

'काय चाललें होतें,' असें विचारलें. तेव्हां 'आदल्या दिवशींच्या गोष्टी-विषयीं बोलत होतो' असे म्हणालों. 'समजत नाही' असेही म्हणालों. तेव्हां म्हणाले " भल्याभल्याची बुद्धि चालत नाही, मग आपली गोष्ट कुणीकडे ! " ऐकावे आणि स्वस्थ बसावे. ज्याच्यावर ईश्वर पलटतो तो बोलत नाही. उततो तो फार बोलतो. उतल तो पडेल.

(१४)

आज सकाळीं लेंडीत गेलों. तेव्हां जंगल सगळें बोलू लागलें. मी म्हटलें ' काय आहे ? ' ते म्हणालें तूं आज येण्यास उशीर केलास म्हणून आम्ही घाबरलों कीं बाबाला आज बरें आहे कीं नाही. ' आणखीं दोन तीन चांगले शब्द बोलल्यावर, चांगलें आहे. उदीम केला तर पुष्कळ होईल पण करणार कोठें आहे ?

(१५)

या गांवांत मुलें होत नव्हतीं. दुसरीकडे गांव होता तेथें होत असत. मग येथें अल्लामिया आले व मग मुलें होऊं लागलीं. मग एका एकाला चार चार पांच पांच मुलें झालीं.

(१६)

एकदां दोनशें माणसें आलीं. मी त्यांचे बरोबर गेलों नाहीं. दुसऱ्यांदा आले तेव्हां त्यांचे बरोबर गेलों तो पुणतांव्याजवळ गेलों. तेथें माझा जीव गेला. तिसऱ्यांदा आले तेव्हां—ठाण्यास गेलों आणि तेथें जीव गेला, चवथ्यांदा आलो तों फार तसदी झाली व दर्द झाला.

आपण सगळीकडे भरलों आहों.

(१७)

एक म्हातारा बाबा होता. तो एका बागेंत राहात होता. मी त्याला म्हणावें वर निजावयास चल पण त्यानें येऊ नये. एके दिवशीं एक मांग आला व त्याचे बरोबर एक बाई आली. तीं दोघेंही तेथें मुक्कामास राहिलीं. रात्री त्या मांगानें त्या बाबास ठार मारलें पुढें त्याची चवकशी झाली. त्या वेळीं तो मांग म्हणाला मी या बागेंतली कांहीं फळे घेतलीं तीं त्या म्हातार्यानें मजजवळून हिसकून घेतलीं. त्याचा दाव मी धरिला व त्याला मारिलें.

माझा मालक चांगला. मला ह्वेलींत तिसऱ्या तालावर नेऊन निजवीत भसे.

(१८)

एक माणूस कडेगांवाहून येत होता. एक पाऊली वाट होती. त्याच्याजवळ एका कोऱ्या कपड्यांत कांहीं बांधलेलें होतें. एक पोळकुळी होती. तो वेशीतून आला. कांहीं दूर गेला तों चार पांच माणसें आलीं व त्याला विचारलें “ कोठें जातोस ? ” तो म्हणाला “ शिरपुरास जातो. ” ते त्याला मारुं लागले व म्हणाले “ तूं त्या बाबाचा माल चोरून आणलास. ” त्याला एक एक रट्टा लगावीत व म्हणत “ शिरपुरास जातोस काय ? ” मी सर्व पहात होतो. मला भय वाटत होतें. मी लहान होतो. जवळ गेलों नाहीं. तो माणूस त्या मारानें मेला. मग मी कडेगांवांत जाऊन बोंब ठोकली. मग गांवातून कांहीं महार आले व त्या प्रेताला नेऊन त्याला मूठमाती दिली. त्याला मुसलमानाचें शिरपुर असे सहज भेटते का ! मग त्याला

अष्टामिया पावले. मला गांवांतला मृत्ता म्हणुं लागले " जेऊन जा. " मी म्हटलें जेवायला दुपार होईल. कांही खायाला असल्यास घा. मग त्याच्या वायकोनें वाळलेल्या भाकरी तीन चतकोर दिल्या. मारणाऱ्यांनीं त्याची पोटकुळी हिसकून घेतली.

मी आठ दिवस उपाशी होतो. मी कोणाजवळ मागत नसे. पहिल्या पहिल्यांदा सवाल घालीत असें पण पुढें सवाल घालावयाचें सोडून दिलें. एका शेतांत गेलों. तेथें विवे लागले होते. त्याचीं फुलें घेतलीं. खाल्ती व पाणी प्यालों. पोटांत आग पडली. मग एक शेतकरी आला. त्यानें भाकर आणली. मी चतकोर खाल्ती. मग मला बरें वाटलें.

(१९)

गणपती आवाचा बाप वारला त्याचें सरण रचलें व त्याला जाळलें. कवची ताडकन फुटली. हाडेंही फटकून फुटलीं. मग सगळीं हाडें गोळा केलीं.

माझा एक एक पाय मणामणाचा झाला. वस्तींत जावें तर चालूं जाऊं नये. थकून जावें. लेंडीला जावें तरी रस्त्यांत बसावें. मशीदींत कांही बरें वाटावें. लेंडीतही बरें वाटावें.

(२०)

रात्री चावडींत झोपेमध्ये एक माणूस कणसें घेऊन आला. मी म्हटलें हीं पोंचट आहेत. मला नको. मग त्यानें मला उघडून दाखविलीं तो त्यांत दाणे पुष्कळ भरलेले होते. मग मी तीं विकलीं. आण्याला चार चार विकलीं. इतकें झालें आणि मी जागा झालों. असें कसेरे बुवा स्वप्न !

(२१)

भागोजीनें विचारलें " बाबा निबोर आणू का ? " बाबा म्हणाले " नको बुवा आपल्याला. " मग एक मुसलमान म्हणाला " बाबांना दात कोठें आहेत ! चावतील कशानें ? " बाबा म्हणाले " एक रोज असतात एक रोज नसतात. जिभेची माती झाली आणि दाताचे दगड झाले. माझे दात चार हजार वर्षांचे आहेत. आजकालचे आहेत का ? "

(२२)

चार भाऊ होते. एका तात कमानीच्या मकानांत होते. त्यापैकी एक होता तो म्हणाला 'मी मेलें म्हणजे मला या कमानीचे आंत पुरा'.

(२३)

रात्री चावडींत मला स्वप्न पडलें. त्यांत मला दुखणें असें आलें कीं पाणी प्यालें तर तें घड्याजवळच्या हाडांतून जाऊन त्याच्या खालच्या हाडांतून बाहेर पडावें. तसें कलेच्या जवळच्या भोंकातून निघावा.

रात्री आणखी एक स्वप्न पडलें.

(२४)

मातीत माती मिळेल आणि पंखेरू उडून जाईल.

(२५)

कधी कधी माती वर येते आणि त्यापासून राग येतो.

(२६)

नेक व्हावयास पुष्कळ घडावें लागतें.

(२७)

एक म्हातारा होता. त्याला एक लेक व दोन सुना होत्या. म्हातारा चांगला होता पण दुपारच्या वेळेला त्याला फक्त भाकरीचा तुकडा टाकीत आणि तोही जोरानें त्याच्यापुढें आदळीत. मी एक दिवस त्याच्या येथें गेलों. तो मला म्हणाला मला आपल्या मुलुखाला घेऊन चला. तो चांगला पैसेकरी होता. पांचपन्नास हजारांचा मालक होता. त्याला मुलगा शेतावर पाठवित असे. तो बैल घेऊन नांगरावयास गेला. मी ते बैल सोडले, नांगर कशालासा बांधून टाकला आणि बैल एका तबकडीला जोडून म्हातारा पुढें व मी मागे असे आम्ही गेलों. म्हातार्याचें तेथें चांगलें झालें. त्याच्याजवळ दहावीस माणसें नेहमीं बसत असत. अशा रीतीनें मी त्याची आवाळ काढली.

(२८)

मी मस कामें केलीं. तणगे पुष्कळ विणलीं. सुताडे, पागोटी, पितांबर, सतरंज्या वगैरे वगैरे. न्हाव्याचेंही काम केलें, मोट हाकली, वागवानाचें

काम केलें. पण त्या वेळेला वसा दरद नव्हता. एकदां राजाचे येथें गेलें. तेथे दोघे म्हातारे वसले होते. मी त्यांना म्हटलें मी मसमस कामे केलीं पण माझे पोट भरत नाही. राजाजी म्हणाले तूं मरशील व आमच्यांत येशील तेव्हां पोट भरेल.

(२९)

एका शाहा मुशाफर शाहा नांवाचा गृहस्थ येथें राहत असे. होळी-जवळ एक कोपी करून राहत असे. येथून नांदुर्किपर्यंत त्याचीच जागा होती. एकजात जोंधळ्याचीं शेतें तेथपर्यंत त्याचीच होती. एक दिवस मी आलों व त्याला विचारलें येथें कोण राहतो. तो म्हणाला मी राहतों. जवळपास दुसरें कोणी नव्हतें. मग मला राहा म्हणाला. मी राहिलों आणि त्याला भाकरी करून घालीत असें. कांहीं दिवस राहिलों मग त्याला सांगितलें तुझे मुलगे नांदुर्कीला आहेत त्यांना बोलाव. पुढें तो म्हातारा येथेंच मशिदीत मेला. धुणीच्या खणांत मेला.

(३०)

पूर्वी मी आंवें फार घेत असे. आमच्या येथें बगोण्याचे बगोणे रस व्हावा. त्यांत साखर, गूळ, बेदाणा वगैरे घालावे. दूधहीं घालावें व मग तो रस लोकांना वाटावा. वाण्याला तांब्याभर घावा, तेव्हाला तांब्याभर घावा, लोकांना घावा. थोडा खाल्हा कीं दिवसभर भाकर खाण्याची जरूर नसे. एकदां आम्हीं पुष्कळ भांडी भरून रस तयार केला व जरा बाहेर गेलों इतक्यांत कोणी तरी येऊन त्यांत गू कालविला व तो सगळा रस मग आम्हीं फेकून दिला. तेव्हांपासून रस करावयाचें सोडून दिलें.

नेकीका फल भारी है.

बदीका फल कम है.

(३१)

आपस्तंब बुवाचा भाऊ मेला. तो गरीब होता. लोक सांगत होते 'त्याला एका फडक्यांत गुंडाळून फेकून घा.' मीं बुवाला 'म्हटलें असें करूं नकोस.' त्यानें माझे ऐकलें. त्यांनीं ब्राह्मण जमवून सर्व विधी यथायोग्य केला. सरकारानें त्या भावाचें घर जप्त केलें. त्यांत थोडीं भांडीं मिळालीं.

अध्याय २३ वा.

श्रीगणेशायनमः । श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥

श्रीकुलदेवतायैनमः । श्रीसीतारामचंद्राभ्यांनमः ॥

श्रीसद्गुरुसाईनाथायनमः

हा जीव वस्तुतः त्रिगुणातीत । परी होऊनि माया विमोहित ॥
 सच्चिदानंद स्वरूप विसरत । देह मानीत आपणा ॥ १ ॥
 मग त्या देहाच्या अभिमानें । मी कर्ता मी भोक्ता माने ॥
 त्रस्त होई अनर्थपरंपरेनें । मार्ग नेणें सुटकेचा ॥ २ ॥
 गुरुपदीं सप्रेम भक्तियोग । हाच एक अनर्थोपशम मार्ग ॥
 महानाटकी साई श्रीरंग । भक्तां रंगवी निजरंगी ॥ ३ ॥
 आम्हीं त्यांस मानूं अवतारी । कारण लक्षणें तींच कीं सारीं ॥
 परी मी बंदा अलाच्या पदरीं । स्वयें येपरी वदत ते ॥ ४ ॥
 जरी स्वयें अवतार । दावी पूर्ण लोकाचार ॥
 शुद्ध वर्णाश्रम आचार । योग्य प्रचार चालवी ॥ ५ ॥
 कधीं कोणाची बरोवरी । करी न करवी कवण्याही परी ॥
 पाही जो विश्वंभर चराचरीं । त्यासीं हारीच साजिरी ॥ ६ ॥
 न करी कोणाची अवगणना । कोणासही तुच्छ लेखीना ॥
 भूतमात्रीं नारायणा । चैतन्यघना पाही तो ॥ ७ ॥
 कधीं न म्हणवीत अनल हक्क । मी एक परमेश्वराचा पाईक ॥
 गरीब मी यादेहक्क । अलाचालीक जप नित्य ॥ ८ ॥

कौणा संताची काय जाती । कैसे वर्तती काय खाती ॥
 एणें न आकळे तयांची स्थिती । ती तों यापरती सर्वदां ॥ ९ ॥
 व्हावया जड जीवोद्धार । परोपकारी संतावतार ॥
 होती पहा सृष्टीवर । हीच सर्वेश्वर कृपा ॥ १० ॥
 असेल जरी पुण्य गाठीं । तरीच उदेजेल आवड पोटी ।
 ऐकावया संतांच्या गोष्टी । सुख संतुष्टी पावावया ॥ ११ ॥
 एकदां एक योगाभ्यासी । सर्वे येऊनि चांदोरकरांसीं ॥
 ठाकले येऊन मशीदीसी । दर्शनासी बाबांच्या ॥ १२ ॥
 पातंजलादि योगशास्त्र । होतें अभ्यासिलें साग्र ॥
 अनुभव पाहूं जातां विचित्र । साधे न क्षण मात्र समाधी ॥ १३ ॥
 महाराज साई योगीश्वर । होईल जरी कृपा मजवर ॥
 शंका माझ्या होतील दूर । समाधी निर्धार होईल ॥ १४ ॥
 -ऐसा धरुनि पोटीं हेत । साईचें जो दर्शन घेत ॥
 तों ते बसले होते स्वात । पलांडू समवेत भाकर ॥ १५ ॥
 धरिली पाहोनि सन्मुख मुखा । शिळी भाकर कांदा सुका ॥
 हे काय वारिती माझ्या शंका । प्रबळ आशंका उडूवली ॥ १६ ॥
 विकल्प उठला त्यांचे मनीं । साईमहाराज अंतर्ज्ञानी ॥
 म्हणती नाना कांदा ज्यां पचनीं । पडे तयांनींच खावा तो ॥ १७ ॥
 पचविण्याचा जोम व्हावा । तयानें कांदा खुशाल खावा ॥
 ऐकून चरकला योगी जिवा । शरण सँझावा तो गेला ॥ १८ ॥
 असो पुढें ते योगाभ्यासी । बाबा येऊन बैसतां गादीसीं ॥
 निर्विकल्प अंतःकरणांसीं । बाबापासीं बैसले ॥ १९ ॥

१ उदय पावेल. २ कै. वा. रा. रा. नारायण गोविंद चांदोरकर.

३ कांदा. ४ सझावानें. ५ अंतःकरणानें.

पुसते झाले सावधान । पावोनि शंका समाधान ॥
 लाहोनि उदी आशिर्वचन । प्रसन्न मन परतले ॥ २० ॥
 ऐशाच आणिक बहुत कथा । भक्तीभावार्थें श्रवण करितां ॥
 दुःखमोहादि अनर्थपिणमता । भक्त सत्वरता पावती ॥ २१ ॥
 असेना अल्प जलाशय । दुर्गधियुक्तही अतिशय ॥
 तेंच कीं सौख्यनिरतिशय । मानी निःसंशय सूकर ॥ २२ ॥
 जीवाशुकाची एकचि परी । एक देहीं दुजा पंजरीं ॥
 मुकला शुक स्वातंत्र्या तरी । मानी ती वरी परतंत्रता ॥ २३ ॥
 कूपमंडूकसम हा शुक । पंजरीं त्याचें सर्व सुख ॥
 जाणें न स्वातंत्र्याचें कौतुक । जीवही कामुक तैसाच ॥ २४ ॥
 काय मौजेचा माझा पिंजरा । सुवर्णदांडीच्या येरझारा ॥
 उलटा टांगलों तरी मी बरा । पाय न जराही सुटावा ॥ २५ ॥
 बाहेर मग या सुखा आंचवणें । नाहीं मग डालिंवाचे द्राणें ॥
 नाहीं या गोड मिरचीचें खाणें । स्वसुखा नागवणें स्वयेंच ॥ २६ ॥
 परी येतां शुकाची घटी । भेटे त्यास अघटित घटी ॥
 मारी त्यास प्रेमें थापटी । घालीं दृष्टींत अंजन ॥ २७ ॥
 त्या थापटीच्या शक्तिपातें । निसटला उघडिलीं नेत्रपातें ॥
 विहरूं लागला पक्षवातें । कोण मग त्यातें आवरी ॥ २८ ॥
 जग अफाट त्या उघडलें । यथेच्छ डालिंबी पेरुचे मळे ॥
 गगन स्वच्छंद विहारा मोकळें । स्वातंत्र्य सोहळे मग भोगी ॥ २९ ॥
 तैसीच या जीवाची स्थिती । ईश्वरानुग्रह गुरुप्राप्ति ॥
 उभय लाभें बंधन मुक्ति । स्वातंत्र्यभुक्ती अनुभवी ॥ ३० ॥
 आतां होवूनि अवधानशीळ । भाविक श्रोतां तुम्ही सकळ ॥
 शुद्ध प्रेमाची कथा रसाळ । परिसाल काय क्षणभर ॥ ३१ ॥

गताध्यायीं चमत्कार । देऊनि शांथा वरोवर ॥
 चिथळीचिया दान्यावर । वावा मिरीकर पाठवित ॥ ३२ ॥
 साई जाणोनि अनागतज्ञान । लांब वावापासून विघ्न ॥
 केलें मिरीकरां सावधान । संकट सूचन वेळींच ॥ ३३ ॥
 नाहीं केवळ सूचन केलें । निवारणार्थ उपायही योजिले ॥
 नको न्हणतां गळीं वांयले । संकटीं रक्षिले मिरीकरां ॥ ३४ ॥
 वावा भक्तकल्याणतत्पर । वाळासाहेव मिरीकर ॥
 टाळूनि त्यांचें गंडांतर । अनुभव विचित्र दाविला ॥ ३५ ॥
 त्याहूनि पहा शामाची स्थिति । सर्पदंश होऊनि अवचिती ॥
 जीव जगण्याची आशाही नव्हती । केली निर्मुक्ति वावांनीं ॥ ३६ ॥
 तीही एक वावांची लीला । कथूं आधीं श्रोतयांला ॥
 विस्वार जरी होता डंखला । उपाय केला काय पहा ॥ ३७ ॥
 साताचिया सुमाराला । हाताचिया करांगळीला ॥
 एकाएकीं साप डसला । भाग झाला विपदग्ध ॥ ३८ ॥
 वेदना असह्य अत्यंत । होऊं पाहे प्राणांत ॥
 माधवराव झाले भयभीत । चिंतायुक्त अंतरीं ॥ ३९ ॥
 अंग त्यांचें लाल झालें । आप्त स्नेही सर्व मिळाले ॥
 विरोवाकडे चला म्हणाले । संकटीं पडलें जीवीत ॥ ४० ॥
 निमोणकरही पुढें आले । उदी घेऊन जावें म्हणाले ॥
 माधवराव मशीदी धांवले । काय केलें वावांनीं ॥ ४१ ॥
 होतां वावांची नजरानजर । पहा वावांचा चमत्कार ॥
 शिव्या देऊं लागले अनिवार । नेदीत वर येऊं त्यां ॥ ४२ ॥

१ रा. रा. माधवराव बळवंत देशपांडे. २ भविष्य ३ सर्प ४
 विरोवा म्हणून एक शंकराचें स्थान आहे जेथें सर्पदंश ज्यास होतो त्याला
 नेऊन ठेवतात व तसें झालें म्हणजे ते बरे होतात अशी समजूत आहे.
 ५ कें. वा. नानासाहेब निमोणकर म्हणून माधवरावांचे चुलते व श्री साई-
 वावांचे परमभक्त व सरकारचे ऑनररी माजिस्ट्रेट होते.

मग ते माधारा घरास । पोहोचण्याचाच अवकाश ॥
 बाबा पाठविते झाले तात्यांस । समाचारास निरोपासह ॥ ५५ ॥
 निजुं नका त्याला म्हणावें । घरचे घरीं फिरत रहावें ॥
 वाटेल तें खुशाल खावें । सांभाळावें हें इतुकें ॥ ५६ ॥
 काकासाहेब दीक्षितांस । बाबाही बदले ते निशींस ॥
 लहर येईल त्यास रात्रीस । निजावयास देऊं नका ॥ ५७ ॥
 असो ऐसी सावधगिरी । ठेवितां बाधा पळाली दुरी ॥
 जळजळ थोडी राहिली खरी । अंगुलीभीतरीं विषाची ॥ ५८ ॥
 पुढें तीही वरी झाली । कौसी भयंकर वेळ टळली ॥
 ऐसी कनवाळू साई माजली । कृपा हेळोवली भक्तार्थ ॥ ५९ ॥
 “ चढूं नको भटुरड्यावर ” । ऐसे बाबांचे शब्दप्रहार ॥
 ते काय माधवरावांवर । होते प्रेरिले बाबांनीं ॥ ६० ॥
 माधवरावांस अनुलक्षून । नव्हतें कीं तें शब्दसंधान ॥
 दंशकारक विखारालागून । अनुज्ञापन तें तीव्र ॥ ६१ ॥
 “ चढशील तर खबरदार ” । साई मुखींची आज्ञा प्रखर ॥
 जागींच विषसंचार स्थीर । रोधिला प्रचार पुढील ॥ ६२ ॥
 इतुकेंच झालें नाहीं तर । “ चल निघ जा खालीं उतर ” ॥
 हाच साई पंचाक्षरी मंत्र । उतरवी विखार तात्काळ ॥ ६३ ॥
 न लागतीं कांहीं साधनें दुसरीं । लौकिकीं मंत्री वा पंचाक्षरी ॥
 ऐसा साई भक्तकैवारी । संकटें वारी परोपरी ॥ ६४ ॥
 नाहीं मंत्रावर्तन केलें । नाहीं तांदुळ पाणी भारलें ॥
 नाहीं पाण्याचे शिटकाव मारिले । तरीही उतरलें विष कैसें ॥ ६५ ॥
 काय नव्हे हा चमत्कार । केवळ संत मुखोद्गार ॥
 माधवरावांस पडला उतार । कृपेस पार नाहीं या ॥ ६६ ॥

१ रा. रा. तात्या गणपत पाटील कोते यांजला. २ कळवळी.
 ३ गति.